

Seniorenraad Nijmegen

College van burgemeester en wethouders
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 12 december 2022

Betreft: Advies Seniorenraad over de Beleidsvisie Hulp bij het huishouden

Geacht college,

Op 14 november jl. ontvingen wij de concept beleidsvisie Hulp bij het huishouden als onderlegger voor een aanbestedingsprocedure. Het streven naar een duurzame doorontwikkeling van de hulp bij het huishouden is ons uit het hart gegrepen. Zeker waarbij het gaat om ouderen en mensen met een fysieke beperking, zodat zij ook mee kunnen doen aan de inclusieve samenleving.

De beleidsvisie noopt ons echter ook tot het formuleren van enkele adviezen hierover.

Algemeen

Voordat we verder op onze belangrijkste adviezen ingaan moet het ons van het hart dat wij als Seniorenraad als bron van veel van de huidige problematiek in de zorg, waaronder de WMO verstrekking huishoudelijke hulp, de geïntroduceerde marktwerking in de zorg beschouwen. Een aanbestedingsprocedure is daar een uitvloeisel van. Overigens staat het de gemeente vrij om daar van af te zien.

De beleidsvisie roept het beeld op van veel open deuren en van een weinig concrete uitwerking van wat ooit als beginpunt van de procedure benoemd werd: “een beleidsvoorstel met scenario’s en maatregelen te formuleren om tot een ‘duurzame doorontwikkeling van de hulp bij het huishouden (HH)’ te komen”. Wij hopen met onze adviezen hieraan bij te kunnen dragen.

Adviezen

1. Beperk het aantal aanbieders van huishoudelijk hulp

In de beleidsvisie wordt er niet gesproken over de aanbestedingservaringen van de afgelopen vier jaar. Op dit moment wordt de huishoudelijke hulp aangeboden door 18 aanbieders. In onze ogen staat echter het kiezen van veel aanbieders uitgangspunt 3.7, “wij blijven gezamenlijk innoveren en

verbeteren”, in de weg. Immers dit uitgangspunt vraagt om innovatie- en risicobereidheid bij alle partijen, cliëntgericht werken, ruimte voor maatwerk en de wens om vanuit een gedeelde visie te werken aan goede, integrale ondersteuning op maat voor onze inwoners. Dat kan alleen als we het aantal aanbieders beperken.

2. Heb aandacht voor contractmanagement

De gemeente Nijmegen wil sturen op kwaliteit. Dan is het essentieel ook achteraf te controleren of aan de gestelde eisen en gemaakte afspraken is voldaan. Hiervoor is contractmanagement een onmisbare vervolgstap die vaak niet of onvoldoende genomen wordt. Wij constateren bij veel gemeenten dat het huidige contractbeheer minimaal ingericht is: het belang van gemeenten ligt doorgaans eenzijdig op de stijging of daling van uitgaven vanwege de opneemeregeling van huishoudelijke hulp en te weinig op de kwaliteit en de duurzame doorontwikkeling van de hulp bij het huishouden. De huidige ontwikkelingen in de WMO en WLZ vereisen van de gemeente dat kwalitatief contractmanagement vorm gaat krijgen.

3. Formuleer toekomstscenario's

In de beleidsvisie ontbreken toekomstscenario's, hetgeen toch een belangrijk uitgangspunt was voor het ontwikkelen van de beleidsvisie. Er wordt gewezen op de onhoudbaarheid van de regeling, de consequenties van de vergrijzing en het gebrek aan gekwalificeerd personeel. Maar wij treffen geen diepgaandere analyse aan van de voornaamste huidige en toekomstige budgetoverschrijding. Hierdoor blijven toekomstscenario's ook achterwege.

De Seniorenraad signaleert dat mensen met een gemiddeld hoger inkomen in toenemende mate gebruik maken van deze maatwerkvoorziening. Dit wordt ook als zodanig benoemd in de beleidsvisie op pagina 5: “De invoering van het abonnementstarief heeft aantoonbaar geleid tot een aanzuigende werking op WMO-ondersteuning, vooral huishoudelijke hulp”. Wij vragen ons af er niet beter gepreludeerd kan worden op de toekomstige ontwikkelingen middels een postcode-analyse. Deze analyse draagt de bouwstenen aan voor de nu ontbrekende toekomstscenario's.

4. Concretiseer het woord “tijdig” bij passende hulp

Op pagina 5, paragraaf 2.1 Ambities en doelen wordt gezegd: “We zorgen dat volwassenen/kinderen/gezinnen tijdig passende hulp ontvangen op grond van de WMO en de Jeugdwet”. Ouderen als doelgroep worden hier niet genoemd. Voor hen is het zeker van belang dat invulling wordt gegeven aan het woord “tijdig”. Concretiseer dit woord middels een tijdaanduiding.

5. Houd bij de indicaties rekening met het feit dat niet alle inwoners cultuursensitief zijn.

Het beleidsadvies gaat er vanuit dat alle inwoners cultuursensitief zouden zijn (paragraaf 3.4). Ons inziens is dit wishfull thinking.

6. Laat aanbieders zorgen voor korte toegankelijke samenvattingen in diverse talen

De beleidsnota onderschrijft het belang van communicatie (paragraaf 3.4 communicatie). Voor veel ouderen van niet-Nederlandse afkomst blijft onze taal ingewikkeld, waardoor hun verwachtingen niet altijd stroken met de werkelijkheid. Heb hier aandacht voor.

7. Breid procedure van aanbesteding uit

De aanbestedingsprocedure dient zich voor een goede balans en in het kader van kwalitatief contractmanagement (zie advies 2) ook te richten op het vergroten van de zelfredzaamheid van de hulpvrager. Daarnaast zal de procedure zich ook dienen te richten op de samenstelling van het personeelsbestand, waarbij er gekeken wordt naar het aantal (75%?) medewerkers in vaste dienst. Dit kan een bijdrage leveren aan een grotere continuïteit in het personeelsbestand en daardoor ook de hulpvrager meer continuïteit van hulp bieden. Ouderen zijn immers gebaat bij zoveel mogelijk vaste krachten, die weten wat er moet gebeuren, de vinger aan de pols houden en een signaalfunctie hebben.

Aandachtspunten

Naast deze hoofdadviezen willen wij uw aandacht vestigen op het volgende:

- In de ambitie wordt gesproken over: “We ondersteunen volwassen inwoners (en hun mantelzorgers) bij het zelfstandig kunnen blijven wonen en participeren met aanvullende ondersteuning en specialistische hulp indien nodig”. Deze ambitie lijkt tegenstrijdig met het voornemen om aanvullende taken bij huishoudelijke hulp niet meer uit te voeren. Voor ouderen zijn juist de aanvullende taken van belang. En deze kunnen op maat worden uitgevoerd.
- In de beleidsvisie komen de woorden E-health en robotisering niet voor. Toch twee belangrijke ontwikkelingen die ook bij huishoudelijke hulp opgeld gaan doen en voor ouderen een waardevolle aanvulling kunnen zijn. Hierbij sluiten we aan bij hetgeen uit de dialoogtafels naar voren is gekomen dat inwoners -lees ouderen- hierdoor meer zelf kunnen doen en zelfstandiger blijven.

Met vriendelijke groeten,

Caroline Kooij
voorzitter Seniorenraad Nijmegen

Julia Portier
Secretaris Seniorenraad
Postbus 6500 HG Nijmegen
j1.portier@nijmegen.nl